

A close-up photograph of a vibrant red rose. The petals are layered and show some water droplets, giving it a fresh appearance. The lighting is soft, highlighting the texture of the petals.

Slidkransen

Frågor och svar om myter
kring mödom och oskuld

Text Anna Knöfel Magnusson RFSU

Faktagranskad av Lena Marions

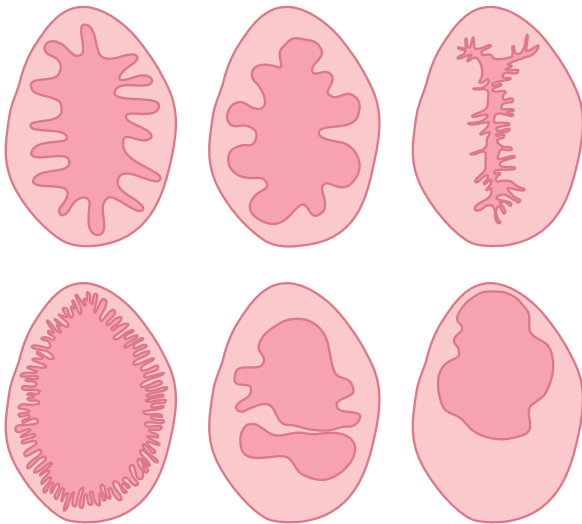
Illustrationer sid 4, 9, 10, 13, 15, 16, 18 Lottis Karlsson

Illustration sid 7 Eva Fallström RFSU

Layout RGB Grafisk produktion AB

Tryckeri Alfa Print AB 2009

ISBN 978-91-85188-41-3

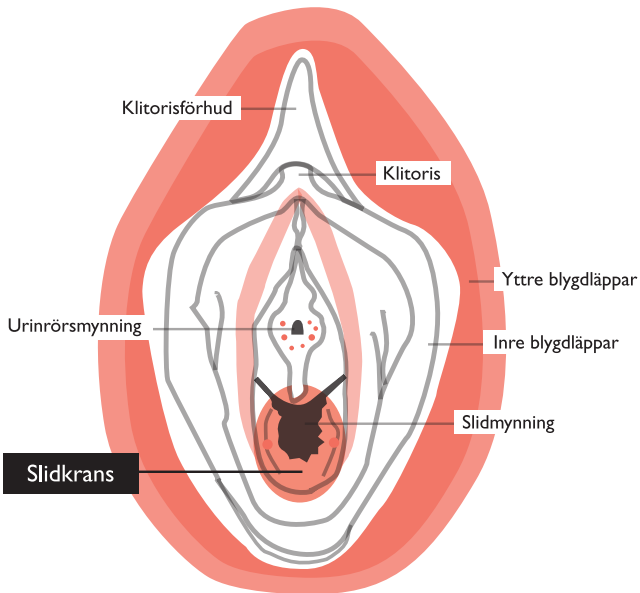
Några exempel på hur slidkranen kan se ut.

Ordet mödomshinna har gett upphov till många myter och missförstånd. Framför allt för att det ger en bild av att en kvinnas slidmynning täcks av en hinna som spricker vid penetration. Det stämmer inte. Det finns ingen hinna. RFSU vill slå hål på myterna och sprida kunskap och fakta om hur det verkligen förhåller sig. Från och med nu introducerar vi det mer korrekta *slidkrans*, som bättre beskriver vad som finns strax innanför slidmynningen på varje kvinna.

Var sitter slidkransen och hur ser den ut?

Slidkransen sitter en till ett par centimeter innanför slidmynningen och **inte** djupt inne i slidan. Den ser olika ut på varje individ – precis som örsnibbar, näsor eller blygdläppar gör – och är av olika storlek, färg och form. Slidkransen består av slemhinneveck som kan vara tätt veckade eller mera glesa. Den är svagt rosa, nästan genomskinlig, men om den är tjockare kan den vara något ljusare eller vitaktig. Den kan se ut som blomblad, rosenblad eller vara nejlíkeformad, som en pusselbit eller en halvmåne. I de allra flesta fall är den elastisk och tånjbar ungefär som en resår.

Det kan hända, fast mycket sällan, att slidkransens slemhinneveck täcker hela slidmynningen. Då kan man behöva hjälp av en gynekolog att öppna slidkransen så att

mensblodet kan rinna ut för att man ska kunna föra in exempelvis en tampong eller ha penetrerande sex. Om man föder barn vaginalt förändrar slidkransen utseende efteråt. Den slätas/töjs då ut och blir mindre synlig.

På äldre kvinnor som passerat klimakteriet, inte fött barn vaginalt och inte har ett regelbundet sexliv (med penetrerande sex), kan slidkransen dra ihop sig igen. Ibland kan äldre kvinnor få besvär om de vill uppta sexlivet igen och då behöva hjälp med att öppna kransen hos en gynekolog.

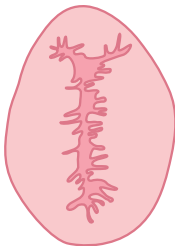
Ingen känner till slidkransens egentliga funktion, men förmodligen är den en rest från utvecklingen under fosterstadiet.

Gör det ont ”första gången”?

Eftersom det inte finns en hinna som spricker så är känslan när man börjar tänja ut slidkransens slemhinneveck – om man stoppar in en tampong, onanerar eller har penetrerande sex – en individuell upplevelse. Vissa tjejer känner ingen smärta alls, medan andra, som har en tjockare slidkrans, har beskrivit det som en svidande smärta. Vad som då händer är att det blir små sprickor i slemhinneveckan och ibland kan det också blöda lite grann.

För att en kvinna ska kunna njuta av vaginalsex – oavsett vilken gång det är i ordningen och vad som förs in i slidan – så krävs det att hon är upphetsad och lubricerar (blir våt i slidan). Om hon är spänd och har svårt att slappna av kan det göra mer ont. Då spelar det ingen roll om det är första, andra eller tionde gången. Det är viktigt att känna till vilken betydelse kvinnors klitoris har för den sexuella upphetsningen och njutningen.

Klitorisollonet har till exempel tusentals sensoriska nervändar och det är fler än någon annanstans på människan. Den känsligheten är förklaringen till att så många kvinnor njuter av klitorisstimulering. Du kan läsa mer om klitorissex i RFSU:s *Praktika för klitorissex*.

Blöder man första gången?

De allra flesta blöder inte. Oavsett hur slidkransen ser ut, så är det färre än hälften av alla tjejer som blöder när hon penetrerar slidan första gången. Bland dem som ändå blöder är det få som gör det för att slidkransen varit trång, utan av andra orsaker. Om man inte varit sexuellt upphetsad utan spänd, nervös och för torr, kan det bli små sprickor i slidkransen som kan blöda, men det beror inte på hur många gånger man har haft sex.

Kan slidkransen spricka om man cyklar eller rider?

Nej. Eftersom det inte är en hinna som brister påverkas inte slidkransen av fysisk träning. Slidkransen finns en till ett par centimeter innanför slidmynningen, alldeles innanför förgården.

Vad menas med att ”spräcka mödomshinnan”?

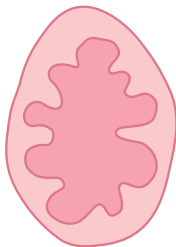
Och har penisens längd betydelse för detta?

Utifrån myten och det felaktiga antagandet om att det finns en täckande hinna används uttryck som ”spräcka oskulden” och liknande. Man menar då oftast en tjej som penetrerar sin slida första gången, antingen själv eller genom sex med en partner. Vad som finns är slidkransen som består av elastiska slemhinneveck, och de kan inte spräckas av vare sig en penis eller något annat föremål som förs in i slidan. Slemhinneveckan tänjs ut och då

kan det svida i de små sår som ibland uppkommer. Såren läker mycket snabbt – oftast redan efter något dygn.

Slidkransens veck sitter precis innanför slidmynningen och därför är det ointressant hur lång en penis är.

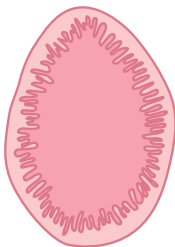
Om du försökt att penetrera slidan utan att lyckas kan du genom en enkel gynekologundersökning få veta om slidkransen kan vara ett hinder.

Oskuld – vad menas med det?

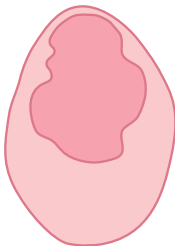
Talet om oskuld är förknippat med om man har sex-debuterat, både som tjej och kille. De flesta tänker nog i första hand på att det hänger ihop med om man har haft vaginalsamlag eller inte. Oskuld är ett otydligt begrepp som bygger på uppfattningar och myter om framför allt kvinnans sexualitet, som RFSU inte vill ställa sig bakom. Dels är oskulden ofta förknippad med en heterosexuell syn på sex begränsat till att bara gälla penetrerande samlag mellan man och kvinna (det vill säga penis i slidan). Dels för att motsatsen till oskuld är att vara skyldig till något. Man är inte skyldig för att man har haft sex eller ska känna skuld för att man haft det. Dessutom drabbas särskilt kvinnor av dessa myter, till exempel genom ryktesspridning eller våld.

Ibland kommer det frågor till RFSU:s frågelåda som handlar om hur man vet om man är ”oskuld” eller inte? Det är bara du själv som kan avgöra det. Människor har olika uppfattning om vilken sexuell handling som gör att man inte längre anses vara ”oskuld”. En del begränsar det till vaginalsamlag medan andra räknar in annat också.

Kan man se eller känna om man har haft sex?

Nej. Lika lite som man kan se på en mans penis att han har haft sex kan man se det på en kvinnas vagina. Vare sig en gynekolog eller sexpartner kan avgöra om du haft vaginalsex, oralsex, analsex eller smeksex. Det är ingen annan som kan upptäcka om du haft sex.

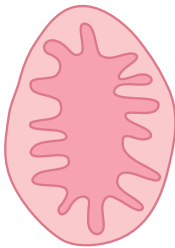

Kan man sy ihop slidkransen?

Operationer av slidkransen löser sällan några problem dels för att resultaten är varierande, dels för att de bidrar till att upprätthålla patriarkala strukturer och en fördomsfull syn på kvinnor och deras sexualitet. (En del kvinnor lever med krav på sig att de ska ha en intakt ”mödomshinna” när de gifter sig för att garantera att de inte haft sex med någon annan före giftermålet.) Det är ovanligt att sådana operationer utförs (det finns visserligen privatklinikerna som utför dem men de är dyra och garanterar inga blödningar) framför allt på grund av att det är ett ingrepp med osäkert resultat. Oftast kan man istället hjälpa kvinnan genom så kallad ”icke-kirurgisk terapi”. Den går ut på att i samtal med gynekolog, kurator och sjukgymnast bekräfta hennes oro, stärka självkänslan och minska den självpåtaga skulden.

Vad gör man om man ändå opererar?

Om man ändå bestämmer sig för att operera, vilket är en mycket ovanlig åtgärd, fästs ett par stygn på vardera sidan i slidkransen. Stygnen ska ha hunnit ramla loss till giftermålet och inte kunna upptäckas av någon annan. Men, det går alltså **inte** att sy dit en hinna, att återskapa något som aldrig funnits. Läkare brukar säga att det är som att ”sy i smör” därför att det är ett elastiskt mjukområde. Stygnen i sig orsakar sällan en blödning och

de kan upptäckas om kvinnan tvingas att göra en gynekologisk undersökning strax före bröllopet. Stygnen kan också ramla bort i samma ögonblick som kvinnan lämnar sjukhuset

En eventuell operation hjälper alltså kvinnan mer på ett psykiskt plan än på ett fysiskt, en blödning kan inte garanteras.

Jag har haft samlag och är rädd för att bli straffad för det. Vad kan jag göra?

Kontakta ungdomsmottagningen eller en gynekologisk mottagning där du kan få hjälp och råd. Läs mer på Ungdomsmottagningarnas webbplats: www.umo.se.

Kan man se på slidkransen att man utsatts för sexuellt våld?

Trots att det inte går att se på slidkransen att den har penetrerats går det att säkra spår från en förövare om man blivit utsatt för sexuellt våld. Det är därför viktigt att så snabbt som möjligt efter händelsen söka läkarvård och att inte tvätta sig. De skador som dokumenteras och de prover som tas kan användas som bevisföring. Lika viktigt är att man kan behöva tala med någon och få hjälp att bearbeta vad som hänt med hjälp av stöd- och krissamtal.

Vill du bli medlem i RFSU? Mejla medlem@rfsu.se

RFSU är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation som verkar för att sprida en fördomsfri och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. RFSU utgår från övertygelsen om samlevnadens och sexuallivets centrala roll för individ och samhälle. RFSU arbetar med upplysning, utbildning och opinionsbildning i Sverige och internationellt. RFSU äger ett bolag som säljer kondomer, vars vinst går till RFSUs upplysningsarbete.

RFSU • Box 4331 • 102 67 STOCKHOLM • info@rfsu.se • www.rfsu.se

